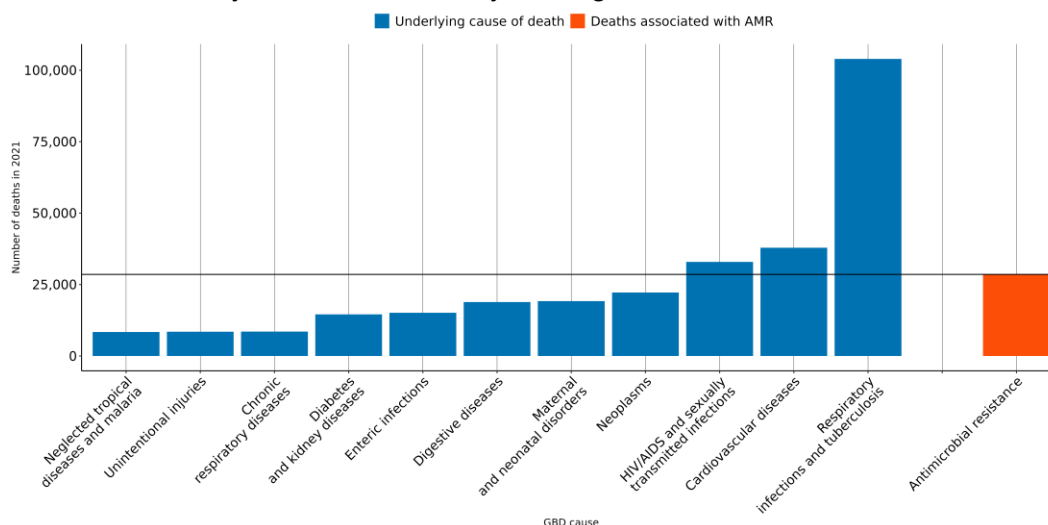

Mzigo wa upinzani wa antimicrobial (AMR) nchini Kenya

Muhtasari wa utendaji

- Upinzani wa Antimicrobial (AMR) ni tishio kubwa la afya duniani, zaidi **ya maisha 8,000** zimepotea kila mwaka tangu 1990 nchini Kenya kwa sababu ya AMR.
- Mnamo 2021, kulikuwa na wastani wa vifo **6,670 vya UI (5,280-8,060)** vinavyotokana na AMR na **vifo 28,500 vya UI (23,800-33,300)** vinavyohusiana na AMR katika eneo hili.
- Idadi kubwa zaidi ya vifo vinavyohusiana na AMR mnamo 2021 ilitokea kati ya wale wenye umri **wa miaka 70+** nchini.
- Miongoni mwa michanganyiko hatari zaidi ya vimelea vya magonjwa mnamo 2021 ilikuwa *kifua kikuu cha Mycobacterium sugu* cha dawa nyingi (bila kujumuisha upinzani mkubwa wa dawa), *Acinetobacter baumannii* sugu kwa carbapenems na *Streptococcus pneumoniae* sugu kwa carbapenems.

Kielelezo 1 Idadi ya vifo kwa sababu ya msingi, na zile zinazohusiana na AMR mnamo 2021

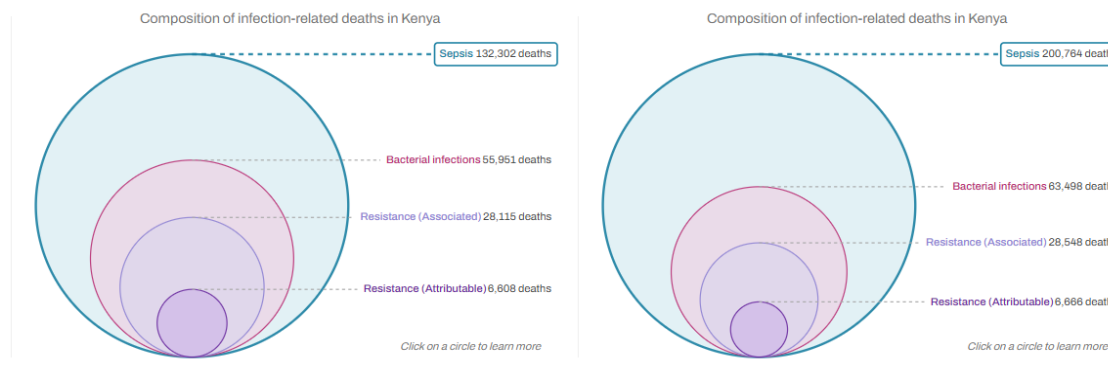
- Mnamo 2021, idadi ya vifo vinavyohusiana na AMR (upau wa chungwa kwenye *mchoro 2*) ilikuwa kubwa ikilinganishwa na sababu muhimu zaidi za vifo (zilizoonyeshwa kwa bluu) nchini. Vifo vinavyohusiana na AMR hutokea ndani ya sababu nyingi za kifo cha Global Burden of Disease (GBD) na AMR sio sababu ya msingi ya kifo yenyewe.
- Katika [mkutano wa ngazi ya juu wa Baraza Kuu la Umoja wa Mataifa wa 2024 kuhusu antimicrobial upinzani](#), wanachama wa nchi walikubaliana kulenga **kupunguzwa kwa 10%** ikilinganishwa na msingi wa 2019 (**kutoka milioni 4.95 hadi 4.45**) katika idadi ya vifo vya kimataifa vinavyohusiana na AMR ifikapo 2030. Lakini [utabiri wetu](#) unaonyesha kuwa kwa kukosekana kwa hatua za pamoja, vifo vinavyohusiana na AMR vinaweza kufikia **milioni 5.5** (UI 4.8 - 6.2) ikiwa mwenendo wa sasa utaendelea. Kwa Kenya, kupunguzwa kwa 10% kunamaanisha kupunguza idadi ya vifo vinavyohusiana na AMR hadi **28,400**, lakini kwa sasa mwelekeo wa nchi hii unaweza kufikia **hadi 31,300 UI [25,000-38,600]** vifo vinavyohusiana na AMR mnamo 2030.

AMR nchini Kenya

Mambo muhimu ya kuchukua

- Upinzani wa Antimicrobial (AMR) ni tishio kubwa la kiafya duniani, zaidi ya *maisha milioni moja* yamepotea kila mwaka tangu 1990.
- Ulimwenguni, vifo milioni 4.71 (95% ya Muda wa Kutokuwa na uhakika (UI) 4.2-5.2) vilihusishwa na maambukizo sugu ya dawa za bakteria mnamo 2021.
- Na vifo milioni 1.14 (UI 1 - 1.3) vilichangiwa na maambukizi sugu ya dawa za bakteria katika mwaka huo huo.
- *Vifo milioni 39 (UI 33 - 46)* vinavyotokana moja kwa moja na AMR ya bakteria vinakadiriwa kutokea kati ya 2025-2050 isipokuwa hatua za pamoja zitachukuliwa. Hii ni sawa na vifo vitatu kila dakika.

Kielelezo 2 Kulinganisha miaka 30 ya vifo vinavyohusiana na maambukizi, na yale yanayohusiana na yanayohusishwa na AMR nchini Kenya kati ya 1990 na 2019.

- Ili kuangalia taswira hizi na zaidi tembelea kwa maingiliano [Kupima Sababu za Kuambukiza na Matokeo ya Upinzani kwa Makadirio ya Mzigo \(MICROBE\)](#)
- Nchini **Kenya** mnamo 2021, kulikuwa na wastani wa vifo **6,670 vya UI (5,280-8,060)** vinavyotokana na AMR na **vifo 28,500 vya UI (23,800-33,300)** vinavyohusiana na AMR. Hapa "*vifo vinavyotokana*" vinachukuliwa kuwa vile ambavyo vingezuiwa ikiwa bakteria sugu ya dawa zinazosababisha maambukizo hazingekuwa sugu kwa dawa. "*Vifo vinavyohusiana*" vinachukuliwa kuwa vile ambavyo havingetokea ikiwa maambukizo yangezuiwa kabisa.
- Katika nchi 204, **Kenya ina kiwango cha 40 cha juu** zaidi cha vifo vilivyosanifiwa na umri vinavyohusishwa na AMR mnamo 2021.
- *Jedwali la 1* linaonyesha bakteria ambao walisababisha vifo vingi mnamo 2021 (↑ inaonyesha kuongezeka kwa kiwango cha kila mwaka kati ya 1990-2021, ↓ inaonyesha kupungua kwa mwenendo wa kila mwaka), na *jedwali la 2* linaonyesha mchanganyiko wa vimelea vya magonjwa ambayo yalisababisha vifo vingi mnamo 2021.

Jedwali 1. Bakteria ambao husababisha vifo vingi mnamo 2021 (Idadi ya vifo kwenye mabano)

Burden rank	Overall susceptible and resistant		Associated		Attributable	
	Mycobacterium tuberculosis 23,500 UI (15,300-31,700)	↑	Klebsiella pneumoniae 5,220 UI (4,410-6,030)	↑	Klebsiella pneumoniae 1,260 UI (1,000-1,510)	↑
	Klebsiella pneumoniae 5,920 UI (5,040-6,790)	↑	Streptococcus pneumoniae 5,050 UI (4,210-5,890)	↓	Streptococcus pneumoniae 1,200 UI (890-1,520)	↓
	Streptococcus pneumoniae 5,570 UI (4,690-6,450)	↓	Escherichia coli 4,670 UI (3,830-5,510)	↓	Escherichia coli 973 UI (747-1,200)	↑
	Escherichia coli 5,100 UI (4,220-5,980)	↓	Staphylococcus aureus 2,700 UI (2,120-3,270)	↑	Acinetobacter baumannii 846 UI (719-973)	↑
	Staphylococcus aureus 4,460 UI (3,800-5,120)	↑	Pseudomonas aeruginosa 2,690 UI (2,140-3,230)	↑	Pseudomonas aeruginosa 689 UI (517-861)	↑
	Pseudomonas aeruginosa 4,200 UI (3,580-4,820)	↑	Acinetobacter baumannii 2,100 UI (1,760-2,450)	↑	Staphylococcus aureus 567 UI (456-678)	↑
	Acinetobacter baumannii 2,220 UI (1,850-2,580)	↑	Mycobacterium tuberculosis 921 UI (228-2,180)	↑	Mycobacterium tuberculosis 328 UI (0-1,110)	↑
	Non-typhoidal Salmonella 1,760 UI (725-2,790)	↓	Salmonella Typhi 788 UI (341-1,240)	↑	Serratia spp. 148 UI (113-182)	↓
	Group B Streptococcus 1,610 UI (1,330-1,900)	↑	Enterobacter spp. 635 UI (509-761)	↑	Enterobacter spp. 127 UI (101-153)	↓
	Salmonella Typhi 1,610 UI (695-2,520)	↓	Group B Streptococcus 623 UI (497-749)	↑	Haemophilus influenzae 89 UI (28-151)	↑

Annualized rate of change (1990-2021): <-3% (dark blue), -3% to -1.5% (medium blue), -1.5% to 0% (light blue), 0% to 1.5% (pink), 1.5% to 3% (red), 3% to 5% (dark red), >5.0% (black)

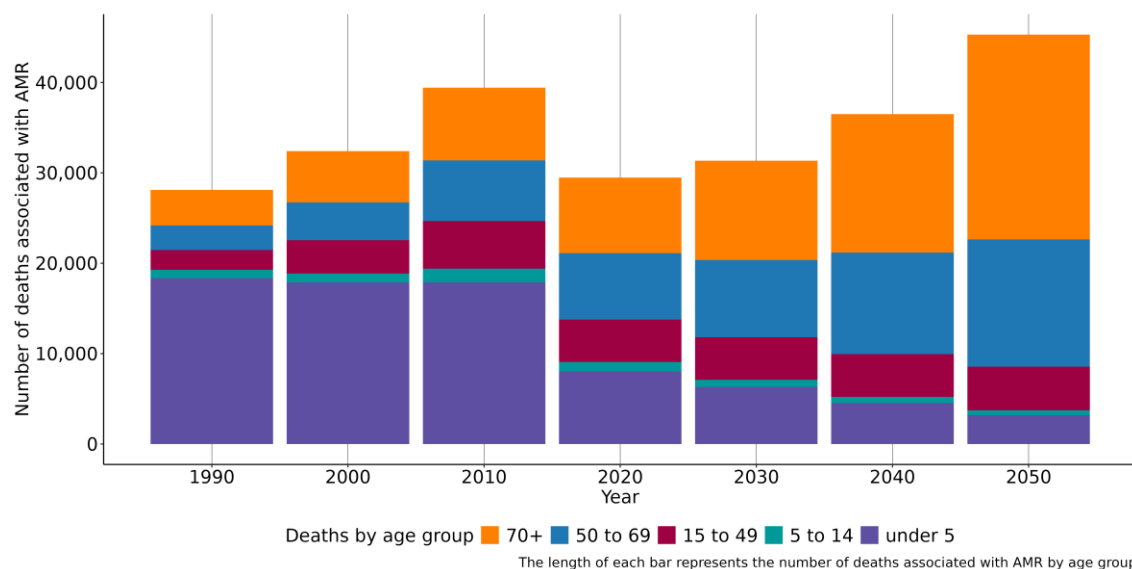
Jedwali 2. Mchanganyiko ambao husababisha vifo vingi mnamo 2021 (Idadi ya vifo kwenye mabano)

Burden Rank	Associated		Attributable	
	Streptococcus pneumoniae TMP-SMX 4,940 UI (4,080-5,800)	↓	Streptococcus pneumoniae Carbapenems 837 UI (577-1,100)	↓
	Klebsiella pneumoniae TMP-SMX 4,820 UI (4,040-5,600)	↑	Acinetobacter baumannii Carbapenems 447 UI (354-541)	↑
	Klebsiella pneumoniae Beta-Lactam/Lactamase Inhib. 4,550 UI (3,700-5,400)	↑	Mycobacterium tuberculosis MDR excluding XDR 321 UI (0-1,090)	↑
	Escherichia coli Aminopenicillin 4,290 UI (3,270-5,310)	↓	Staphylococcus aureus Methicillin 287 UI (165-410)	↑
	Klebsiella pneumoniae Aminoglycosides 3,910 UI (3,220-4,590)	↑	Klebsiella pneumoniae Aminoglycosides 267 UI (191-343)	↑
	Escherichia coli TMP-SMX 3,780 UI (3,080-4,470)	↓	Pseudomonas aeruginosa Carbapenems 248 UI (152-344)	↑
	Klebsiella pneumoniae 3GC 3,620 UI (3,010-4,230)	↑	Klebsiella pneumoniae 3GC 237 UI (142-333)	↓
	Escherichia coli Beta-Lactam/Lactamase Inhib. 3,410 UI (2,780-4,040)	↓	Acinetobacter baumannii Fluoroquinolones 225 UI (178-273)	↑
	Klebsiella pneumoniae Fluoroquinolones 3,130 UI (2,440-3,820)	↑	Klebsiella pneumoniae Fluoroquinolones 220 UI (139-302)	↑
	Streptococcus pneumoniae Carbapenems 3,060 UI (2,270-3,860)	↓	Klebsiella pneumoniae TMP-SMX 214 UI (107-321)	↑

Annualized rate of change (1990-2021): <-3% (dark blue), -3% to -1.5% (medium blue), -1.5% to 0% (light blue), 0% to 1.5% (pink), 1.5% to 3% (red), 3% to 5% (dark red), >5.0% (black)

- Bila kutegemea upinzani wa antimicrobial, syndromes za kuambukiza zilizosababisha vifo vingi zaidi mnamo 2021 zilikuwa kama ifuatavyo (inakadiriwa maelfu ya vifo kwenye mabano), maambukizi ya chini ya kupumua (isipokuwa COVID) (24,400 UI (20,100-28,700)), kifua kikuu (23,500 UI (15,300-31,700)), maambukizi ya damu (18,100 UI (14,900-21,400)), kuhara (UI 12,500 (8,120-16,800)) na uti wa mgongo (UI 4,300 (3,230-5,380)).

Kielelezo 3. Idadi ya vifo vinavyohusiana na AMR kulingana na kikundi cha umri kati ya makadirio ya 1990-2020 na 2050

- Nchini Kenya, watu wenye umri wa chini ya miaka 5 walipata idadi kubwa zaidi ya vifo vinavyohusiana na AMR mnamo 1990 lakini hii ilibadilika kufikia 2021 kwani idadi kubwa zaidi ya vifo ilitokea kati ya 70+. Hii inaonyesha kuwa kuzuia maambukizo kati ya walio chini ya miaka 5 kumechangia kupungua kwa idadi ya vifo vinavyohusiana na AMR. Mnamo 2021, idadi ya vifo vinavyohusiana na AMR kati ya 70+ ilikuwa UI 8,200 (6,610-9,780), wakati kiwango cha vifo kwa kila 100,000 kilikuwa UI 878 (708-1,050).

Vyanzo vya data vya Kenya

Kwa jumla, rekodi milioni 520 za kibinafsi au kutengwa zinazojumuisha miaka 19,513 ya eneo la masomo zilitumika kama data ya pembejeo kwa mchakato wetu wa makadirio. Sehemu ndogo ya data ya pembejeo kwa nchi hii imeonyeshwa hapa chini.

Jedwali 3. Pembejeo za data kwa Kenya kwa aina ya chanzo

Aina ya chanzo	Miaka	Ukubwa wa sampuli	Vitengo vya ukubwa wa sampuli
Ufuatiliaji wa vifo (Sampuli ya tishu vamizi kidogo [MITS])	2010-2021	324	Vifo
Matumizi ya antibiotic	1990-2021	6,371	Pointi za data za mwaka wa utafiti
Data ya vijidudu au maabara bila matokeo	1990-2021	42,156	Kujitenga
Data ya vijidudu au maabara yenye matokeo	1990-2021	3,040	Kujitenga
Masomo ya fasihi	1990-2021	54,272	Kesi / kujitenga / vipimo vya uwezekano
Data ya wasifu wa upinzani wa dawa moja	2010-2021	40,049	Mtihani wa uwezekano wa antibiotic

Taarifa zaidi

Kuhusu GRAM:

Madhumuni ya mradi wa Utafiti wa Ulimwenguni juu ya upinzani wa AntiMicrobial (GRAM) ni **kutoa makadirio sahihi na kwa wakati unaofaa wa ukubwa na mwenendo wa mzigo wa upinzani wa antimicrobial (AMR)** kote ulimwenguni, ambayo inaweza kutumika kufahamisha miongozo ya matibabu na ajenda za kufanya maamuzi na utafiti, kugundua shida zinazoibuka na kufuatilia mwenendo wa kufahamisha mikakati ya ulimwengu, na pia kuwezesha tathmini ya hatua kwa muda.

GRAM ni mradi mkuu wa Ushirikiano wa Kimkakati wa Chuo Kikuu cha Oxford-IHME. GRAM ilizinduliwa kwa msaada kutoka kwa Mfuko wa Fleming wa Idara ya Afya na Utunzaji wa Jamii ya Uingereza, na Wellcome Trust.

Rasilimali zote:

Kwa rasilimali zote juu ya uchambuzi wa AMR huko IHME, tembelea

<https://www.healthdata.org/antimicrobial-resistance>.

Ili kuangalia taswira hizi na zaidi tembelea kwa maingiliano [Kupima Sababu za Kuambukiza na Matokeo ya Upinzani kwa Makadirio ya Mzigo \(MICROBE\)](#).

Vyanzo vya data:

Ili kupakua orodha ya vyanzo vya kuingiza data kulingana na nchi, na matokeo ya AMR kwa eneo, tembelea [Ubadilishanaji wa Data ya Afya Ulimwenguni \(GHDx\)](#).

Wasiliana nasi:

- Kwa maswali juu ya uchambuzi na maswali kutoka kwa maafisa wa serikali, idara za afya, au taasisi za utafiti: engage@healthdata.org
- Kwa maswali yanayohusiana na vyombo vya habari: media@healthdata.org
- **Bluesky:** @ihmeuw.bsky.social
- **Twitter:** @IHME_UW
- **Facebook:** <https://www.facebook.com/IHMEUW>
- **LinkedIn:** [tathmini ya](https://www.linkedin.com/company/institute-for-health-metrics-and-)
<https://www.linkedin.com/company/institute-for-health-metrics-and->